Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 95 Vineri 7 Aprilie 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tarifuł poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

O nouă bibliotecă

Printre elementele de apreciere a altitudinilor culturale intră într'o măsură însemnată condițiunile în cari un popor își poate forma patrimoniul cunoștințelor generale.

Cu cât se citește mai mult, cu atât sporesc garanțiile unei judecăți mai sănătoase în toate direcțiunile de interes obștesc.

Deaceea, bibliotecile publice au fost, sunt și vor fi una dintre preocupările de primul ordin ale celor îndrituiți să contribuie la desvoltarea spiritualității naționale.

Ateneul Român, punând de curând la îndemâna maselor doritoare de instruire o mare bibliotecă, a înscris încă un merit în activul acestui așezământ de cultură și de artă națională.

Spre a da o idee exactă despre capacitatea de lumină intelectuală a acestei noi biblioteci din capitala țării, este deajuns să arătăm că ea posedă 14.000 opere în 21.000 volume și că se află în curs de catalogare un număr și mai mare, lucrare începută în anul 1929 de răposatul scriitor Theodor Speranția și continuată astăzi de profesorul Gh. Adamescu, vicepreședinte al Ateneului.

Ideea unei biblioteci s'a născut odată cu crearea acestei instituțiuni. In proectul alcătuit de oamenii de cultură și de realizare C. Exarcu și V. A. Urechiă era prevăzută ca ceva indispensabil. Intru îndeplinirea acestui scop, un tovarăș al lor de devotament și de activitate, Scarlat Rosetti, a lăsat Ateneului printr'un testament din 1870 o casă în strada Academiei, un loc în strada Mercur, un cazino în strada Rosetti, împreună cu o colecțiune de 3.000 de cărți, multe din ele de o valoare documentară deosebită, astfel încât el ar putea fi socotit ca fondatorul bibliotecii de astăzi. In 1890, prin cumpărături și donațiuni totalul operelor atingea 4.500 volume. In edificiul inaugurat în 1889, și care este una dintre podoabele arhitectonice ca exterior și interior din țara noastră, s'a rezervat în acest scop una din marile săli.

In 1921, s'au adăugat cărțile donate de jurisconsultul Emanoil Porumbaru, fost ministru și fost președinte al Ateneului Român, și donațiunea făcută de Cassa Școalelor prin administratorul său Th. Alesseanu. Iar în 1922, s'a înscris în legea presei obligațiunea pentru toate casele de editură și de tipărire să-i trimită câte două exemplare din tot ce apare.

Astfel, astăzi publicul cititor găsește în centrul Capitalei, în toate zilele de lucru și fără nici o plată, o vastă colecțiune de opere vechi și noi, române și străine, în curent cu tot ce se publică în România și îmbrățișând toate materiile.

Cultura națională datorește Ateneului Român recunoștință pentru rezultatul strălucit al unor îndelungate sforțări, numeroase sacrificii și lăudabile mărinimii.

de GUSTAVE DORÉ

MÂNTUITORUL, IN FAȚA JUDECĂȚII POPORULUI...

ROLUL ROMÂNILOR PRINTRE VECINI

de N. BATZARIA

Rândurile ce urmează sunt un fel de complectare a articolului „O creațiune necesară", apărut acum câteva zile, articol în care stăruiam asupra necesității de a se înființa la universitatea din București o catedră de limba turcă și de studii turcești. Răspunsurile ce am primit și lămuririle complimentare ce mi s'au dat, au fost ca o confirmare în plus a importanței unei asemenea catedre.

In legătură cu lămuririle ce ni s'au dat, ținem să arătăm că d. profesor N. Iorga a propus cel dintâi înființarea catedrei de care ne-am ocupat, și că sunt mai mulți ani de când la Institutul sud-est european de sub conducerea sa s'au înființat cursuri de limba turcă și de celelalte limbi din răsăritul și centrul Europei. Ba chiar o bucată de vreme subsemnatul fusesem însărcinat cu predarea de lecții de limba bulgară.

In ce privește însă studiul limbei turcești și, în mod cu totul deosebit, studiul documentelor istorice ce se referă la trecutul poporului român, trebuie să relevăm un fapt a cărui însemnătate n'are nevoie să fie explicată.

Faptul constă în adoptarea de către turci a alfabetului latin. Cu acest prilej, pomenim în treacăt că din alfabetul român au împrumutat litera „ș", pentru rest însă au căutat să fărească o ortografie cât mai fonetică.

Dar documentele istorice

(Continuare in pagina 2-a)

Limba noastră

Până unde merge „traductibilitatea"

De ce nu scrii nimic despre limba, îngrozitoarea limbă a sporturilor, e întrebarea pe care mi-o fac mulți.

Un ziar din București a dat de știre că are nevoie de corespondenți pentru pagina sporturilor. Mi-au căzut în mână, din întâmplare, câteva din propunerile pe care le-a primit.

Unul scrie: „Subsemnatul... *de profesiune student în drept*, cu onoare vă rog *să binevoiți serviciile mele* în calitate de corespondent... având vaste cunoștințe în acest domeniu... așa că cred asta *ar fii* chiar destul pentru *a fii* întotdeauna în legătură cu evenimentele sportive...".

Altul: „Spre orientarea Dv., viu a vă comunica că sunt ziarist de carieră, angajat la ziarul... ca reporter și redactor al paginei sportive. Odinioară, când lumea *s'a interesat la provincie* mai mult *după evenimente* sportive, a apărut un ziar sportiv... *redactată* de mine, ca girant responsabil"... Și după ce spune: „Vorbesc și scriu românește, aproape până la perfecție" ,încheie: „Am speranța că oferta mea *va găsi convenienta* și Vă rog să binevoiți *a mă comunica* angajamentul și condițiunile".

Un altul: „...Imi permit să-mi ofer serviciile. Ca date ce vă interesează: Student — deocamdată *în retragere* — 22 ani, cu cunoștințe sportive *suficiente* pentru a redacta cronica sportivă a unui oraș de provincie".

Asta e pregătirea celor cu „vaste cunoștințe în domeniul sportului". Ar fi nedrept să mă opresc la scrisul lor, la scrisul unor studenți „de profesiune" sau „în retragere", când aproape nu trece zi să nu avem dovada că și mulți din cei chemați să îndrumeze pe acești tineri, scriu la fel.

Să mai dăm o pildă, pe lângă atâtea pe care le-am dat până acuma.

Un profesor universitar a tradus *Viețile paralele* ale lui Plutarh. D. Vladimir Streinu, profesor de română, a arătat în *Universul Literar* cât de necunoscător al limbii e profesorul acesta. Iar într'o revistă ieșeană, d. D. St. Marin, care „nu vrea să complecteze lista *deja* (!) începută" (lista greșelelor arătate de d. Streinu), se întreabă „până unde putem merge cu *traductibilitatea* (!) într'o limbă", și arată că însăși tălmăcirea e greșită.

Până unde putem merge cu „traductibilitatea"? Cât de departe. Până la *trădarebilitate*, ca să vorbim *deja* limba d-lui Marin, — mare minune să nu fie „profesor" și dumnealui.

Traducătorul lui Plutarh greșește chiar dela început, dela titlu,—dela *Plutarchos*. De ce *Plutarchos*? Pe scriitorul grec nu-l chiamă *Plutarcos*, ci Πλούταρχος. Noi avem pe *h* al nostrù, sunet la fel cu χ grecesc: *horă, hrană, haină, lihnit, Bihor, meteahnă* și nu avem nevoie de grupul *ch* ca să însemnăm acest sunet. Scriem: *arhitect, psihologie, politehnică, Hristos*, nu *architect, psichologie, politechnică, Christos*. Atunci, de ce *Plutarchos*, ortografie străină, în loc de *Plutarhos*, ortografie românească?

De ce? Fiindcă străinismele sunt în mare cinste în lucrarea d-lui profesor universitar. Numai în cele dintâi pagini ale *Introducerii* întâlnim: *morgă fastuoasă* (trufie măreață), *impregnat* (pătruns, plin de), *îi repugna și morala epicureeană cu incredulitatea fără grijă* (îi era urâtă și morala epicureeană cu necredința fără grijă), *neglijat* (neîngrijit), *conversații* (convorbiri), *o bună parte din scrierile sale sunt colecții, ceea ce francezii numesc recueilles.*

Francezii zic *recueils*, nu *recueilles. Recueils* se traduce aci mai bine: *culegeri*, decât: *colecții.*

Nu se putea să nu dăm și peste *scrupule: a fost străin de scrupulele aticiștilor contimporani* (a fost străin de neliniștea de cuget a aticiștilor).

Când nesocotești cuvântul românesc, se răzbună și limba. O lași tu, te lasă și ea. Nu e nici o mirare deci, dacă găsim în traducerea d-lui profesor beișug de greșeli de limbă: *Tot pe străzi mai puteai vedea... avocați care la ora opt* (numai la *ora opt?*) *răgușiau pledând* (pledau pe *străzi?*) *procesele clienților cari-i plătiau cu o jumătate de baniță de fasole, ori cu două jumătăți de livră* (livră?) *de tămâie și piper...* Două jumătăți de *litră* fac o *litră*. Două jumătăți de *livră* fac tocmai o *livră*. Dar profesorul a voit să zică, poate, că li se dădea o jumătate litră de tămâie și o jumătate litră de piper — *libra* romană, măsură de greutate, fiind egală cu *litra* noastră veche, cea de o sută de dramuri.

Profesorul mai scrie: *Pe aceleași străzi se duceau la școlile lor retori, sofiști sau poeți, care-și recitau poezii, ode și epopei* (epopei?)... *și ascultau satirele lui Martial și Juvenal...*

Domnul profesor după ce a amestecat libra cu livra, piperul cu tămâia, iată că amestecă pe Juvenal cu Martial, *satirele* unuia cu *epigramele* celuilalt. „Satirele" nu erau ale „lui Martial și Juvenal",—scrise împreună în tovărășie. Cel mult s'ar putea zice: ascultau satirele *lui* Martial și *ale lui* Juvenal, dacă am primi să se numească satire și *epigramele* lui Martial, mici bucăți tăioase și mușcătoare.

Când cei însărcinați să învețe pe alții scriu așa, ce să ne mai agățăm de felul cum scriu studenții „de profesiune" sau studenții... „în retragere"!..

T. PISANI

Asasinii din bulevardul Ferdinand

încercând să fugă de sub escortă au fost împușcați de agenți

Cadavrele lor au fost incinerate

Marți seara, asasinii farmacistei Georgeta Bibicescu-Tempeanu, din bd. Ferdinand nr. 47 bis, fiind transportați pe șoseaua care duce în comuna Jilava, pentru a indica locul unde au aruncat obiectele vestimentare pătate de sânge în lupta avută cu victima, voind să fugă de sub paza agenților care îi escortau, au fost împușcați.

Reprezentanții parchetului, ai poliției și medicul legist s'au transportat la fața locului, unde, după ce au făcut cercetările de rigoare, au dispus ridicarea cadavrelor și transportarea lor la Crematoriu, unde au fost incinerate.

Criza de guvern din Belgia

Bruxelles, 4 (Rador). — *Regele Leopold a început, Marți, consultările în vederea formării noului guvern.*

Suveranul a primit pe d. Pierlot, șeful guvernului demisionar, care a prezidat apoi o ședință a cabinetului.

In cercurile politice se crede că negocierile nu se vor termina decât după Paști. Se afirmă că regele va însărcina întâi tot pe d. Pierlot cu formarea noului guvern, care ar avea o formațiune tripartită, cuprinzând reprezentanți ai partidelor catolic, socialist și liberal. In cazul când socialiștii ar refuza, se va încerca formarea unui guvern cu concursul numai al catolicilor și al liberalilor. Dacă misiunea d-lui Pierlot dă greș, el ar urma să fie înlocuit prin d. Devèze, fost ministru liberal al apărării naționale. D. Devèze este și unul din candidații la conducerea ministeriului afacerilor străine.

In orice caz, se asigură că guvernul Pierlot nu va semna scrisoarea de demisie înainte ca noul cabinet să fi fost gata de a-și asuma răspunderile.

Albania nu va fi pusă sub protectorat

Tirana, 4 (Rador). — *Biroul de presă al guvernului albanez comunică:*

Unele ziare străine și câteva stațiuni de radio au anunțat astăzi că ar fi iminent un protectorat asupra Albaniei.

Știrea aceasta trebue socotită ca fiind lipsită de temei, deoarece Albania nu ar admite niciodată o violare adusă independenții și integrității sale.

ITALIA NU CONCENTREAZA TRUPE IMPOTRIVA ALBANIEI

Londra, 4 (Rador). — *Redactorul diplomatic al agenției „Reuter" semnalează că în cercurile oficiale engleze se declară că nu există nici o confirmare a svonurilor că Italia ar concentra trupe în porturile italiene din fața litoralului albanez.*

El subliniază pe de altă parte că orice acțiune, care ar fi de natură să compromită independența Albaniei, ar constitui o violare a acordului anglo-italian din 15 Aprilie 1938, care prevede menținerea statutului teritorial actual în bazinul Mediteranei.

Noua politică europeană a Angliei

de I. LUGOSIANU

In declarațiile sale de Luni, la Camera Comunelor, d. Neville Chamberlain a precizat și în acelaș timp a lărgit, înțelesul asigurărilor unilaterale de garanție date acum câteva zile Poloniei. Le-a precizat în ce privește conținutul și urmările lor juridice; le-a lărgit în ce privește întinderea lor politică, arătând că ele nu sunt decât preludiul unor obligații mai vaste menite să asigure contra agresiunii oricare state europene hotărâte să-și apere independența cu propriile lor mijloace.

Cei din urmă trei ani ai istoriei diplomatice europene sunt caracterizați de slăbirea progresivă și apoi de dispariția totală a ideii de asistență mutuală, menită să mențină statu-quo al tratatelor de pace; de înlocuirea echilibrului juridic al principiilor de securitate colectivă prin echilibrul politic al raporturilor de forțe; în fine, de împărțirea Marilor Puteri în două grupuri ideologice ostile și, odată cu ea, de ruperea oricărui contact politic și strategic între Europa apuseană și cea răsăriteană. Cea dintâi n'a intervenit să apere pe cea din urmă în nici una din marile transformări ale Europei centrale și răsăritene din ultima vreme. Legitimitatea principiului etnic invocat de Germania în chestia Anschlussului Austriei sau Sudeților; oroarea Angliei de a-și asuma obligații militare continentale și pasivitatea politicii italiene față de Europa centrală și orientală sunt la origina situației internaționale de azi.

Apariția ideii noi germane a spațiului vital în viața internațională, cu prilejul dispariției Cehoslovaciei independente de pe harta continentului, a produs o ruptură adâncă de echilibru în Europa răsăriteană și a provocat în același timp și o transformare istorică în concepțiile diplomatice ale Angliei.

Echilibrul continental e una din tradițiile fundamentale ale politicii engleze. Ideia unei coaliții contra încercărilor de hegemonie continentală se impune instinctiv diplomației britanice, ori de câte ori echilibrul european e grav amenințat. Ea a dictat coalițiile contra lui Napoleon; ea a inspirat atitudinea Angliei în războiul mondial; ea a determinat după războiu, Marei Britanii, până la 1935, politica de devotament față de Ligă, de rezervă față de Franța, care rămăsese cea mai mare putere militară depe continent și de concesiuni față de Germania, care reclama egalitatea de tratament.

Din ce în ce mai mult însă o asemenea politică face necesară contribuția directă și complectă a Marei Britanii— sub toate formele: politică, economică și militară — la viața întregului continent. Criza recentă a Cehoslovaciei a dovedit guvernului, ca și opiniei publice engleze, că securitatea Angliei este în funcție de menținerea actualului echilibru european, că fondul conflictului de azi este lupta dintre Anglia și Germania, că soarta ori cărei schimbări în lume se decide în Europa și că o transformare istorică este indispensabilă în politică britanică spre a păstra continentului înfățișarea și structura lui de azi.

Declarațiile d-lui Chamberlain consfințesc aceste constatări și anunță — în aprobarea unanimă a parlamentului și a presei — această schimbare „epocală" a politicii engleze.

Am renunțat la ideile noastre tradiționale, ne spune primul ministru englez. Incă din timpul crizei din Septembrie, d-sa credea că trebue rezistat oricărei încercări de a domina lumea prin forță. I s'au dat însă asigurări d-sale ca și lumii întregi că Reichul nu urmărea decât unirea cu germanii din teritoriile vecine. Aceste asigurări au fost însă spulberate. Dorința d-lui Chamberlain este de a nu se purta altfel cu poporul german, decât ar dori să se poarte cineva cu poporul britanic. Alarma și neîncrederea provocată de ultimele evenimente au determinat însă azi Marea Britanie să-și ia „angajamente specifice față de o eventualitate precisă, adică față de cazul când se va încerca dominarea prin forță a lumii". Intrucât politica de hegemonie nu amenință numai Polonia, politica engleză nu se poate mărgini la acest singur caz, ci trebue extinsă la toate statele vecine neliniștite de intențiile viitoare ale Germaniei. Dacă asemenea temeri nu se vor realiza niciodată cu atât mai bine! Intr'adevăr, d. Chamberlain precizează că noua politică engleză nu este o politică de încercuire a Germaniei, ci o politică de auto-apărare, menită să menție independența, nu numai a Angliei, ci a tuturor statelor amenințate de politica de dominație.

In fine, primul ministru afirmă că deosebirile ideologice dintre Anglia și Soviete nu pot fi o piedică în chestiunea de față și își exprimă convingerea că atât opinia publică engleză, cât și aceea a Imperiului, aprobă în întregime noua sa politică.

D. Chamberlain nu anunță deci, în declarațiunile sale, înfăptuirea unei coaliții. Negocierile în acest scop sunt în curs. Dânsul anunță numai că Marea Britanie se pune în fruntea statelor hotărâte să-și apere independența, în fața încercării de dominație a lumii prin forță, că în acest scop își asumă

(Continuare in pag. 2-a)

SEMNAREA ACORDULUI COMERCIAL FRANCO-ROMÂN

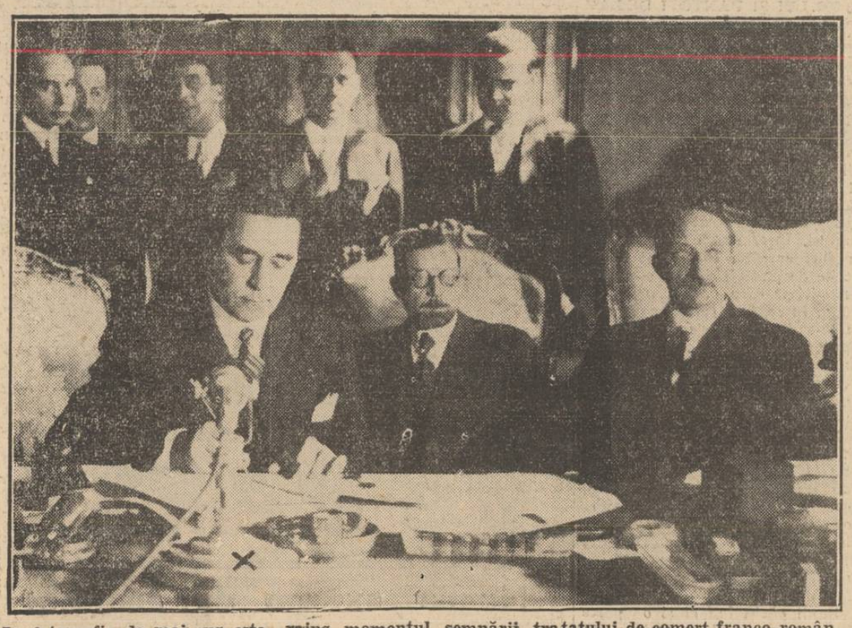

In fotografia de mai sus este prins momentul semnării tratatului de comerț franco-român. După cum am anunțat la timp, tratatul a fost semnat la Quai d'Orsay, de d-nii G. Tătărăscu, ambasadorul României la Paris (x) și de d-nii Georges Bonnet, ministrul afacerilor străine și Gentin, ministrul comerțului

Obiectivul misiunii comerciale engleze în România

Declarațiile ministrului de comerț britanic în Camera Comunelor

Londra, 4 (Rador). — In ședința de azi a Camerei Comunelor, d. Oliver Stanley, ministrul comerțului, a anunțat că misiunea comercială engleză, care va veni în România, va fi prezidată de sir Frederick Leithross, principalul consilier economic al guvernului.

Sir Frederick Leithross va fi însoțit de reprezentanți ai diferitelor departamente interesate și va pleca la București peste 15 zile.

Deputatul laburist Henderson a întrebat apoi dacă misiunea comercială britanică va fi împuternicită să încheie un tratat de comerț sau numai să discute bazele unui viitor acord.

D. Oliver Stanley a precizat că într'adevăr nu este vorba de încheerea unui nou tratat de comerț, dar a exprimat speranța că se va putea ajunge la un acord de principiu asupra anumitor măsuri speciale în vederea intensificării comerțului între Anglia și România.